

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sinodul archidieceșan.

Sedința (X) 15 Aprile

Dep. N. Gaetan s' a dechiară contra propunerii făcute de dep. D. Manole. Pe funcționarii noștri consistoriali i-a aflat de buni și apți Marele Andreiu; cum putem acum pretinde dela Escelenția Sa s' e și esprime judecata asupra lor?

Dep. Dr. Petcu. Atât în respunsul meu cât și cu altă ocaziune am audiat pe Escelenția Sa accentuând pacea bisericeii pe care o țintesc. Tot aceasta s' accentuează și în proiectul de regulament a d. dep. D. Manole. Respunsul Escelenției Sale s' trece la protocol și aceasta ne dă garanță despre conservarea păcii. S' ne mulțumim cu atât și s' ne împedecăm bunele intențiuni referitoare la pace căci pe calea păcii ajungem mai departe. S' trecem deci preste propunerea de față.

Dep. P. Cosma. Constituțiunea bisericeii noastre atât este de frumoasă încât în adevăr o pot invidia aceia, cari nu o posed. E frumoasă însă numai știindu-o aprecia, la dincontră nu. Noi, asemenea copiilor, cari nu știu umbra, fiind restrinși de pe alte terene, ne-am apucat de constituțiunea bisericeii noastre, ne-am grămădit cu toții pe terenul ei, unicul pe care ne putem mișca liber. Acestei împregiurări se pot ascrie multe diferențe ce se nasc în detrimentul bisericeii noastre. Noi în loc se combatem și se respingem suspinurile din jurnale dovedind malițiositatea acestora prin un curs normal al lucrărilor noastre venim cu astfel de lucruri, ca s' n' avem alta de lucru decât s' dăm în constituțiunea noastră. Motivul aparenței acesteia e, precum am șis, de o parte împregiurarea, că suntem restrinși de pe alte terene, ear de altă parte și slăbiciunea noastră, a corporațiunii celei mai înalte, a sinodului. Acestui din urmă e vina, dacă organismul bisericeii noastre e putred, căci nu cumpănesce lucrurile. Lucrurile mici le considerăm de mari și ne lăsăm în privința lor în desbateri și discuțiuni lungi, dăm fără rezervă și cumpet în dreapta și în stânga, dar tot numai în noi, spălându-ne rufe în fața lumii. Eu nu cunosc rele, nici intențiuni rele în administrațiunea noastră, cel puțin nu ni se arată a fi.

Ar fi frumos oare dela noi se scormonim noi înșine bănueli în privința administrațiunii noastre? Se venim noi înșine se stăruim doară, doară s' a afla ceva rău de care s' ne apucăm și s' l' desgolim? Și ce se țintesc alteceva acum decât ca cu tot prețul s' se dea la iveală vre un rău pe care apoi se l' sbiciuim! Și cine perde prin aceasta? Tot noi, căci dovedim, că nu sîntem demni de o instituțiune așa de frumoasă pe cum o avem. Li s' e impută articolilor din „P. Lloyd” că pretind ingerența regimului în afacerile bisericeii noastre. Până atunci, până când noi înșine ne vom suspiționa unii pe alții și vom da fără rezervă în dreapta și stânga ne va lovi mai tare pe noi

înșine o imputare de acelea de care se face articolilor din „Pester Lloyd.” Până ne vom ști folosi cu demnitate de drepturile cari ne compet n' avem s' ne temem de o ingerență din afară. Eu m' am tem însă că, dacă vom purcede așa precum se face încercarea, cu toată neingerența constituțiunea noastră ar deveni înfricoșată încât alții cari o ar cunoască, chiar oferindu-lise nu o ar primii. Am șis că noi aici în sinod sîntem de vină la tot rēul ce ar exista. Noi sîntem chemați a delătura neajunsurile, înainte trebuie însă se le cunoascem. Ne-am lămuri numai atunci dacă ne-am duce la isvor și am căuta noi înșine cari sînt acele neajunsuri. În interesul păcii m' aș învoi s' se alegă o anchetă din sinod care s' cerceteze starea lucrului în administrațiunea noastră. Mi-e frică numai că nu s' a pute dovedi nimic și ne vom spăla rufe în fața lumii. Sînt de părere se fim mulțumiți cu respunsul ce ni s' a dat din partea presidiului și se trecem preste propunerea d. dep. D. Manole.

Dep. E. Brote: Din cele ce am audiat dîcându-se spre delăturarea propunerii făcute de dep. D. Manole se vede că propunerea aceasta n' a fost pre deplin înțeleasă. Propunerea e făcută chiar pe baza respunsului presidial. Chiar din respunsul acesta se vede, că ar mai fi multe de șis și propunerea nu pretinde alta decât ca aceea, ce e șis, s' se spună. În propunere s' dîce, că sinodul e gata a primi ori-ce descoperiri, ce ar avē a face presidiul. Unde și când se facă presidiul descoperirile acestea propunerea nu o spune, ci o lasă la bună chibzueală a presidiului. Propunerea nu poate avē deci nici o băuneală; ea nu e alt ceva decât un act de prevenire față cu presidiul. În ea se dîce, că sinodul e gata a ajuta pre presidiu în delăturarea eventualelor pedeci ce s' ar opune regulatei funcționării a organismului nostru bisericesc. Dacă Escelenția Sa află, că în sinod nu e nici locul nici timpul potrivit pentru eventualele descoperiri, de acolo încă nu urmează că ar trebui s' trecem preste propunere, ca preste un ce ne-realizabil, căci ea nu restringe cestiunea la timp și loc anumit. Se susținem propunerea lăsând la voia Escelenției Sale calea ce va voi se o ia întru deslegarea ei.

Dep. Lemény: Propunerea ar fi atuncea basată când ar fi formulată în sensul celor șise de d. dep. E. Brote. În modul, cum e formulată nu o putem primi. Atâta poate face sinodul, că dechiară a-i veni Escelenției Sale în ajutoriu îndată ce acesta îl va chema.

Dep. Dr. D. P. Barcianu: Desbatem o cestiune din sesiunile trecute. Aceasta o știu membrii cei mai vechi sinodali. Dacă a venit cestiunea aceasta unde e, aceasta nu se poate imputa nici de cum unor-a din membrii sinodali, îndată ce vom recugeta cele petrecute.

Membrii cei vechi își vor aduce aminte, că s' au mai ridicat învinuiri asupra consistoriului, că acesta a stăruit s' se constate baza acestor învi-

niri, cu toate acestea vorbele au ramas vorbe. Vorbele acestea însă au dat nascere la nedumeriri, și de unde a venit acele vorbe și prin urmare și nedumeririle ce s' au născut față de funcționarii noștri? chiar dela Înaltul Presidiu. Acum se nasce dorința se ni se spună și se aflăm vina și reul pe care apoi s' e delăturăm nu în vrajbă și în ceartă ci în buna armonie; de aceea sîntem noi doară adunați aici ca se ferim organismul bisericeii noastre de ori ce rău ce s' ar pute încuibă în el, făcând aceasta în liniste și cu îndemnul de a vedē decurgēnd toate lucrurile noastre în ordinea cuvenită. Dacă ne înferbentăm cu toții atunci în loc se îndreptăm rēul îl mărim. Nu e bine se presupunem unul la altul intențiuni rele ci se credem fiecărui că purcede din motivul curățeniei și a sincerității și se avem încredere unul într' altul altcum nu ne vom înțelege în veac și lucrurile încă nu vor merge bine. Ca se nu ne spălăm rufe, după cum dîce d. dep. Cosma o conced și eu căci e urit. De alte ori d. Cosma n' a vedut lucrurile așa rosa ca aș, imi pare bine că cel puțin vede și D sa că lucrurile n' a mers tocmai așa rău precum o susținea de alte ori. Noi n' avem în vedere alteceva decât vindecarea rēului, aceasta o pretinde și propunerea dep. D. Manole. Ea nu țintescă nici decât stricarea, ci consolidarea păcii pe baza descoperirii și a vindecării rēului ce doară ar exista. Propunerea nu cere s' se facă descoperirea aici și acum numai decât, ci numai s' se facă odată pur și limpede. Aflând că lucrul stă precum s' ar părē din învinuiri atunci s' se ne punem în armonie și în liniste s' l' vindecăm. Spriginesc propunerea dep. D. Manole.

Presidiul: S' mi spună d. antevorbitoriu și s' mi ajute memoria când aș fi ridicat eu învinuiri asupra funcționarilor?

Dep. Dr. Bărcianu, Datul nu l' voiu pute spune cu securitate. În sesiunea trecută a șis Escelenția Sa, că ar fi unii membri în consistoriu, cari nu și împlinesc datorințele precum se cuvine.

Presidiul: Eu nu am șis aceasta. S' ar fi putut lua în sensul acesta doară unele declarațiuni de ale mele, ce le-am făcut la diferite ocaziuni. Ca s' me fi exprimat însă în modul indicat, nu mi aduc aminte.

Propunerea pentru încheerea desbaterei nu se primesce.

(Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, în 7 Mai.

Casa deputaților Ungariei atrage atențiunea generală asupra ei prin discursurile ce urmează unul după altul în cestiunea bosniacă (creditul de pacificațiune.) Guvernul unguresc prin prim-ministrul său se apară de undele cele mari ale opozițiunii, dar cu toate aceste loviturile din stânga extremă și din partea naționalilor

sînt grele încât abia se pot para. Eötvös a însinuat vot separat.

Unic în felul său a fost discursul lui A. Németh, care acuză pe guvern că părtinesce abuzurile pentru ca se și susțină majoritatea. Németh împropetează, fără de a ajunge la obiectul din desbateri, nisce concesii și alte afaceri administrative, din trecutul mai recent care se vede că n' au alt școp decât îngreuierea pozițiunii guvernului, acum când în casa deputaților se desbate una din cele mai delicate cestiuni politice pentru Ungaria.

În ședința de alaltăeri, ne spune o telegramă, a motivat Szilágyi proiectul său de rezoluțiune, ca dieta s' deneghe votarea creditului de pacificare și a provocat guvernul s' defacă prin influența sa ocupațiunea din Bosnia și Erțegovina. Cu alte cuvinte, se lucre într' acolo, ca monarchia s' și retragă trupele din provinciile aceste.

Renumitul deputat dietal de naționalitate s'erb, Dr. Polit, într' o hărțiă adresată redacțiunii lui „Pesti Napló” se pronunță mai de curēnd în cestiunea de naționalitate astfel:

„Eu cestiunea de naționalitate nici odată nu o am considerat ca o cestiune de stat, ci curat numai ca o cestiune administrativă. Bacița și Banatul nu au de a face nimic cu cestiunea orientală, pentru că acolo elementul s'erbesc e sporadic, și pentru aceea el nu poate avē pretensiune la rolul care cu tot dreptul și l' vindecă elementul s'erbesc în provinciile turcesci. În Dalmația, în confiniul militar și în Sirmiu, unde elementul s'erbesc este compact, se poate constata o cestiune nu într' atâta s'erbească, cât croată, carea va fi de a se deslega între croați și maghiari. Cât pentru cestiunea de naționalitate în Ungaria, eu susțin, că politica de naționalitate a lui Coloman Tisza e o nefericire mare, pentru că înțelepciunea unui bărbat de stat nu stă într' aceea, ca s' îndestuleze justele lor pretensiuni între cădrele întregității Ungariei și ale supremației îndreptățite a rasei (? Red.) maghiare. Sînt convins, că de ar mai exista partida vechiă a lui Deák, politica de „s'robire” față cu naționalitățile nici când nu s' ar fi putut inaugura. Ce privesce în urmă rapoartele noastre către S'erbă, sînt convins: că dacă între noi și între poporul S'erbă nu ar sta la mijloc ca un zid despărțitoriu ocupațiunea, atunci între rasa maghiară și cea s'erbească s' ar pute încheia cea mai bună pratinie, carea eu o țin foarte de dorit cu privire la corelațiunile orientale ale patriei noastre.”

Cestiunea Dunărei nu emai puțin interesantă în desfășurarea ei mai ales în corpurile legislative române. Începem aș cu publicarea interpelațiunii lui Vernescu și vom continua cu rēspunsul guvernului. Până vom termina cu aceste avem s' încunoscim țăm publicul cetitor, că „Telegraful” de Joi anunță, pe lîngă rezerve, că comisiunea dunăreană a respins proiectul lui Barrère. Dacă s' ar adeveri scirea aceasta, ceea ce e anevoie de creșut, n' ar avē nici o însemnătate telegrama, care spune după „Polit. Corr.”, că Rusia ar fi imputernicit pe delegatul său se între în desbateri proiectului.

Discursul

deputatului Mich. Polit ținut în dieta Ungariei la 15 Maiu n.

Dacă este adevărat aceea ce se dice că evenimentele cele mari își proiectează umbrele, apoi putem afirma că întreaga afacerea Bosniei nu e decât precursorul acelei crize mari, ce va urma în momentul când se va decide definitiv cestiunea cea mare a Orientului. Criza orientală înaintază cu pași uriași. În față cu evenimentele orientale ce s'au dezvoltat deja și se vor mai dezvolta încă, Ungaria are lipsă de toate puterile sale, pentru a se apăra de o incurcare în acele complicațiuni.

Când criza orientală va sguđu raportul reciproc dintre marile puteri europene, Ungaria prin legătura ce ne leagă de Austria va simți în prima linie aceea sguđuire, dacă cum-va nu vom fi mai precauți. În față acestor pericole, în față acestei afaceri bosniace fie care Maghiar, fie care fiu credincios al patriei sale poate se pună cu drept cuvânt întrebarea, dacă sensul legăturii ce ne leagă de Austria, adevărat sensul pactului public atât de mult lăudat este oare acela, ca Ungaria să promoveze ambițiunea de cucerire a Austriei fără de a lua în considerare interesele Ungariei?

Să nu ne facem iluziuni! Noi ne aflăm de 6 luni în resboiu și încă tot nu scim cum stăm cu afacerea insurecțiunii. Scirile sunt foarte întunecate. Noi nu putem judeca insurecțiunea decât după aparatul ce funcționează în Bosnia. E lucru ciudat, că o putere mare a fost silită să pună în mișcare întreg aparatul seu pentru ca să înfrângă o insurecțiune relativ foarte neînsemnată. Nu numai că s'au mobilizat 70,000 soldați ci a trebuit să întrevină și flota. Mai și de și putem auzi că earăși s'a tras din corăbii asupra insurgenților. Eu nu mă îndoiesc că în cele din urmă i va succede mării puteri a înfrânge insurecțiunea, dar unde este garanția că această insurecțiune nu va izbucni de nou?

După cât cunosc eu împregiurările și relațiunile de acolo, acel popor mai curând va suferi să peară, să fie stérpit decât să se supună Austriei.

Al. Csana dy (intrerupend): Bine face! (Mare ilaritate în dreapta.)

Polit (continuând): Dacă politica bosniacă ne a făcut și ne face să aducem atâtea jertfe: atunci putem întreba: care este adevăratul scop al acestei politice de ocupațiune? Aceasta întrebare s'a pus adese ori, dar nu ni s'a dat nici când un răspuns adevărat. (Așa e! din stânga extremă.)

Eu întreb din nou: este ocupațiunea o dispozițiune preventivă sau introducerea unei acțiuni mari? S'a și în delegațiuni oareși când, că noi cucerim Bosnia și Erțegovina pentruca să apărăm Croația și Dalmația. Dar, dlor, dacă va trebui să cucerim țeri străine de atât ori de câte ori trebuie să ne apărăm țeara, atunci pentruca să asigurăm Bosnia și Erțegovina, ar trebui să ocupăm Albania și Macedonia. Mult mă mir cum a putut să afirme asemenea lucru un bărbat de stat serios, d-voastră cari ați fost în delegațiune sciți cine este acela?

Dar aceasta nu e decât o dovadă, cât de ușoratică a fost politica ce ne a dus în Bosnia și în Erțegovina. (Adevărat! Așa e! din ambele stângi.)

Dacă această ocupațiune și întreaga politică bosniacă este introducerea unei acțiuni mari, atunci pronunțați acel cuvânt mare ce joacă pe buzele noastre a tuturor: aceasta este introducerea la resboiu cu Rusia. Fiind lucrul astfel eu dic: dacă monarchia are încredere în sine pentru a se măsura cu Rusia și dacă Ungaria aproabă această politică, să nu mai perdem timpul, să nu mai risipim

banii și sângele nostru, ci să clarificăm situațiunea, să pornim contra Rusiei. Cumcă resboiul cu Rusia totuși e un lucru cam greu, în privința aceasta me provoc la un martor clasic, la însuși dnul ministru president. D sa a și la o ocaziune în delegațiuni, că nu-i va părè rău viața întreagă, căci a ferit Ungaria de a fi incurcată în resboiul din 1877. (Strigări: Aici a și aceasta!) Conced că a și o aici. Consimt cu dl ministru president și-mi aduc bine aminte, că în anul 1877, când se discuta aici cestiunea orientală, eu poate prima și ultima dată mi-am exprimat încrederea cătră d-sa, pentrucă nu s'alasat să fie răpit de curentul șovinistic de atunci.

Dacă lucrul este așa, dacă un resboiu cu Rusia a fost un lucru serios atunci când Turcul ținea cu eroism pe Rus legat la Balcani, când Turcia a înfrânt singură deosebitele insurecțiuni în Bosnia și Erțegovina, când Turcia fiind în putere putea fi aliatul nostru, când în fruntea guvernului din Anglia se afla lordul Beaconsfield, care a urmărit o politică amicală față cu monarchia noastră, — dacă atunci, dic, resboiul cu Rusia a fost un lucru periculos: oare acum fiva acela mai puțin periculos? Acum când Turcia e îmbrâncită, ba așa dicând nimicită, când din Rumelia și Bulgaria s'a format un stat nou, când ne aflăm în față cu două regate creștinesci noue, când la cârma guvernului din Anglia se află Gladstone, care a strigat „Hand off“, oare acum să fie mai puțin periculos acel resboiu de cât atunci? Am auzit dicându-se că astăzi situațiunea ne e mai favorabilă, căci avem un aliat puternic în Germania. În cât pentru aceasta alianță, s'ar pute face multe observări, pentru că mie mi se pare că aceasta alianță, acest raport, nu e oareși cum un raport între doi factori egali, ci din ce în ce se desvoaltă încât pentru Austria într'un raport de vasalitate. Ce felu de consecuențe poate se aibă aceasta, nu ve voi spune în acest moment. Este oare această alianță, acest raport asfelu, încât să nu poată fi sguđuuit? Ve rog să ve reamintiți în ce strinsă amicitie s'a aflat acest imperiu cu Rusia, că a fost un timp când în Berlin se dicea, că interesele Germaniei și Rusiei la Dunărea de sus și de jos sunt identice. Aceasta s'a întâmplat într'un timp când contele Andrassy peregrinase la Petersburg și Moscva. Eu cred că dacă Rusia ar perde scumpa amicitie a Germaniei, ea s'ar potè consola, pentrucă indată ce ar perde-o ar câștiga alianța Franciei, un resboiu cu Rusia însă ar avè nise consecuențe neprecalculabile. Aceasta nu e o întrebare a noastră, ci este întrebarea păceii europene. Și oare noi să fim chiermați a provoca, un resboiu pentru un „Bischen Erțegovina“? Și este oare în interesul Ungariei ca să se incurce într'un resboiu mare pentru Bosnia și Erțegovina?

Ungaria și seminția maghiară s'a opus dintru început totdeauna la aceasta nenorocită procedere și cu drept cuvânt, pentrucă e ceva teribil ca noi să jertfim milioane pentru această întreprindere când avem lipsă de tot crucerul și guvernul nu scie să ne spună: cu ce scop? Unde ne vom opri pe acest guvern și? Eu cred că Ungaria în prima linie va potè să-și valideze juste sale interese în orient într'alt mod ear nu prin ocupațiune. Dacă înțeleg bine adevărată politică ungurească, aceasta nu poate fi decât următoarea: a ține pe Rusia în departare de peninsula balcanică, a-i paralisa influența acolo sau cel puțin a-i opune un contrafond. Acesta a fost scopul politiceii noastre. Politică austriacă e tocma contrariul, ea a comis tot ce poate paralisa acest

scop. Dacă voim a urma aceasta politică corectă, am trebui să urmărm togma esemplul Rusiei: am trebui să ne câștigăm amicitia acelor popoare. (Aprobări din stânga extremă.)

Nu dic ca monarchia noastră să urmeze o politică curat slavă, dar să nu fie însă dușmanul acelor popoare, să nu le estermineze prin sabie și foc. (Așa e! din stânga extremă) Monarchia noastră a îngrămădit dela tractatul din Berlin încoace erori peste erori. În congresul dela Berlin după curentul de atunci a dominat ideea principală, că monarchia va fi în stare să împiedece cu mijloace morale influența Rusiei în peninsula Balcanilor. Dar am vedut că congresul din Berlin nu a fost în stare să împiedece organizarea Bulgariei, a Rumeliei orientale și Bulgarii fură dați așa dicând influenței rusești.

Încât pentru Sârbi — și aici observ că în peninsula întreagă a Balcanilor nu sunt decât două trupine slave: cea bulgară și cea sârbească — încât pentru Sârbi, dic, a predominat ideea, că acestia vor fi spre ajutoriu Austriei ca să contrabalanteze cu mijloace morale influența rusească. Dar ce a făcut Austria? Îndată ce a ocupat provinciile a luat o atitudine ostilă față cu tot ce e sârbesc. A căutat un rașim la catolici, a măgulit pe mohamedani, ear pe Sârbi i-a persecutat într'un mod formal.

În Bosnia însă propriamente nici nu este altă naționalitate decât cea sârbească, numai cât aceasta e despărțită în trei confesiuni. Sârbi mohamedani se numesc cu mândrie Turci, cu toate că nu sciu nici măcar un cuvânt turcesc. Ei vorbesc sârbesce așa de curat cum vorbesc bunăoară Sârbi din Bacica în Ungaria. Bosniacii catolici sunt în minoritate. Sârbi bosniaci se află în majoritate absolută față cu catolicii și mohamedanii. Acesti catolici sunt urgisiți de ceilalți. Și pe aceasta împregiurare și-a întemeiat Austria întreaga sa politică orientală. Cât de departe a mers această prigonire contra elementului sârbesc, aceasta nu e o putem nici închipui și când ni-o povesteste cineva nu-i credem. Voi aduce numai un esemplu. Pe timpul domniei turcesci se afla pe scoalele confesiunii sârbesci inscripțiunea: „scoală sârbească.“ Administrațiunea austriacă a ținut acest lucru foarte suspect, precând Turcul nu a aflat nici o suspexțiune într'ensul. Și ce face ea acum?

S'au dus cu oare care pompă și cu asistența organelor politice în fie care comună și au îndepertat aceste inscripțiuni, înlocuindule însă cu inscripțiunea: „scoală de confesiunea gr. orientală,“ pentrucă înaintea administrațiunii din Bosnia și Erțegovina cuvântul „sârbe“ înseamnă atât cât „felcnie“, tradare de Maiestate. Prigonirea Sârbilor se trage ca un fir roșu preste întreagă administrațiunea a Bosniei. Dar ar fi prea mult a arăta toate nebuniile comise de aceasta administrațiune. Este însă o cestiune, care neputend fi deslegată din partea Austriei a făcut imposibil scopul mărturisit al mandatului din Berlin de a crea acolo o stare regulată și civilisată. Aceasta e cestiunea agrară.

Îndată după ocupațiune mi s'a dat ocaziune să vorbesc aici despre cestiunea aceasta și se o caracterizez în tot cuprinsul său. Ca unul ce cunosc aceste relațiuni am trebuit să me mir când fostul ministru de finanțe Iosif Slavy, șișese în delegațiuni, că cestiunea agrară nu poate fi cauza insurecțiunii, pentrucă asemenea relațiuni de arândă există și în Dalmația, și în Bosnia, în Ungaria și în alte locuri. Este însă o deosebire. În Bosnia aceste relațiuni s'au întemeiat prin usurpațiune. Ne ar duce prea departe a arăta detaiurile, voiesc numai să ating această cestiune cu două trei cuvinte, se o ilustrez cu un esemplu

scos din raporturile agrarie ale Ungariei. Se presupunem că nobilimea maghiară, proprietarii cei mari, au avut mult pământ urbarial, dar pământ alodial foarte puțin sau chiar nimic. Prin resboia nobilimea a sărăcit.

A asupra pe iobagi, a altera acest raport nu era iertat; deci ei au silit pe iobagii vecini cu forță armată, prin contracte fictive, ca pre lungă un oare care *combinatorium* să intre în raportul de arândăși și atunci ar fi sosit timpul ca erariul să despăgubească pe adevăratul proprietariu și ei silesc pe acești iobagi de odată la un raport de arândăși. Firesce un asemenea lucru în Ungaria nu ne putem închipui dar în Bosnia și Erțegovina *de facto* așa s'a întâmplat, pentrucă un proprietar a fost turc, celalalt a venit acolo și a silit pe iobagi să facă contract, i-a dat semența, i a zidit casa și ce e de căpetenie, l'a aperat contra așa numitului fucara, un fel de nobil care după conceptele din Ungaria seamănă cu aceea ce noi numim nobil opincariu.

Aceasta e originea cestiunii agrarie. Amintesc aceste momente numai pentrucă nu este adevărat că acest raport de arândă e de natură de drept curat privat, ci pentrucă acela e obiectul dreptului public, prin urmare ar fi foarte cu drept ca în aceste țeri să se esecutive desdaunarea pământului.

Dar dacă noi nu avem bani spre acest scop, se fin: sinceri, să o spunem, să nu dicem că acel raport e îndreptățit și că nu trebuie executată desdaunarea pământului, ci se spunem, că nu avem bani. Și dacă numai aceasta ar fi cauza, că adevărat nu sîntem în stare a executa desdaunarea pământului din Bosnia și Erțegovina, și aceasta ar fi de ajuns ca să părăsim acele provincie, pentrucă nu vom voi doară se ținem aceste țeri pentru totdeauna în stare de asediu, și pe câtă vreme cestiunea agrară nu se va rezolvî, insurecțiunea nu va înceta, togma cum a fost și sub Turci.

(Va urma.)

Cestiunea Dunărei în camera României.

Ședința Camerei dela 1 Maiu.

Interpelețiunea lui Vernescu.

G. Vernescu. Dlor deputați să nu așteptați dela mine ca să fac un discurs cu ocaziunea acestei interpelări; frasele nu trebuie să aibă loc într'o cestiune așa de importantă ca aceasta. Și apoi dlor deputați, cestiunea a fost discutată de d-v., este cunoscută de d-v. Aștăzi este o simplă fasă a cestiunii pe care avem să o discutăm.

O propunere nouă făcută de cătră una din puteri este adresată guvernului nostru și guvernul nostru voesce să scie care este sentimentul țerei în această cestiune.

Dlor, cred că guvernul adresându-se la noi în această împregiurare, îndeplinește mai mult o formalitate, fiindcă de mult cunoasce care este sentimentul țerei în această cestiune, și chiar dacă țeara nu s'ar fi manifestat într'un mod pozitiv, guvernul scie că este datoriu să apere interesele țerei; și interesele cele mai sante în joc sînt astăzi. Avem înaintea noastră propunerea Barrère. Nu pot să-mi ascund sentimentul unei vii întristări când sciu că această propunere vine dela o putere, dela un popor care iubesc poporul român, care a pus mâna la consolidarea națiunii române. Nu pot dar să mă opresc de a exprima părerea mea de rău asupra originei acestei propuneri. Cu toate acestea, dlor, acel popor care ne face astăzi prin diplomatul său o propunere pe care o cred atingătoare drepturilor noastre suverane, să fie bine convins, că dacă propunerea nu va fi primită de noi, aceasta nu constituie din partea României o ostilitate. Nu, nici odată România nu va fi ostilă națiunii generoase, țerei nobile, Franciei (aplause prelungite). Dar atunci când este vorba de apărarea drepturilor noastre, să ne fie permis să facem și noi ca și dânsa. Ea a dat și

dă pe toată ziua exemplul cum trebuie o țară să se apere drepturile ei, ea ne arătată că ori când, în contra ori cui, cu ori ce preț, drepturile unei țări trebuie să fie apărate (aplaude). Vom urma dar pe această cale și vom face și noi ca dânsa (aplaude prelungite.)

Dlor deputați, ce este această propunere? Și nu voiu intra în detalie, ci mă voiu ocupa numai de principiul pe care ea l' consacră.

Această propunere consacră un principiu, ea ne spune într'un mod pozitiv și lămurit, că aplicațiunea regulamentelor de navigațiune, de poliție fluvială, de supraveghiere, se va face de o comisiune mixtă. Eată principiul nefast ce conține această propunere; principiu care era conținut și în anteproiectul austriac. În contra acestui principiu mă ridic. Aplicațiunea regulamentelor de navigațiune, regulamentelor de poliție fluvială nu se cuvine unei comisiuni mixte, nu se cuvine și nu este dată străinilor; această aplicațiune este a țerei, este un drept suveran al țerei și țeara nu poate să abdică de el. Eată pentru ce combat încă dela început această propunere, și ori cari ar fi condițiunile ei este, peste puțină să adoptăm propunerea, fiindcă este basată pe un principiu care esclude dreptul nostru suveran.

Dlor, această propunere se face în virtutea unui tratat, în virtutea tratatului dela Berlin.

Este oare esact că prin tratatul dela Berlin ni s'a răpit nouă dreptul de a aplica regulamentele pe pământul nostru, în apele noastre? Dacă aceasta ar fi așa, eu nu m'aș opune la această propunere, dar din norocire pentru noi, tratatul din Berlin n'a mers până acolo; el ne-a luat un drept, dreptul pe care l' avem țărilor riverane de a face singure regulamentele de navigațiune, de poliție și de supraveghiere, și nu mă încerc să revin asupra acestui punct, căci nici nu este puțină să revin. Dar din norocire pentru noi tratatul de Berlin s'a oprit aci, și nimeni nu are dreptul, în virtutea tratatului de Berlin, să ne ceară mai mult decât ceea ce ne a luat tratatul de Berlin mai cu seamă când este vorba de suveranitate teritorială a țerei, căci nu este mai puțin în joc aci decât cea suveranitate teritorială.

Dlor, știu că cunoașteți tratatul dela Berlin, l-ați citit de multe ori; dar nu este de prisos, cred, atunci când această cestiune se tratează din nou, să se mai citească acest tratat pentru ca să se împăspăteze în memoria D-voastră conținutul său.

Art. 55 se ocupă de acest punct; el dice: „Regulamentele de navigațiune, de poliție fluvială și de supraveghiere dela Porțile de Fer până la Galați vor fi elaborate de comisiunea europeană asistată de delegații statelor riverane și puse în armonie cu acelea cari au fost făcute sau se vor fi hotărât pentru cursul din jos de Galați.”

Așa dar vedeți, dlor, că prin acest articol al tratatului dela Berlin nu ni se ia altceva decât această facere a regulamentelor de navigațiune, de poliție fluvială și supraveghiere.

Cum dar comisiunea europeană, care era însărcinată să facă aceste regulamente conform cu tratatul, ne vorbește astăzi de o comisiune mixtă compusă de riverani în parte și înrând înrânsa și o putere care nu este riverană în acest curs: Austria și un delegat din comisiunea europeană. Atribuțiunea ei, a comisiunii europene, era să se facă regulamentele, ear nu să se execute regulamentele pe pământul și în apele noastre. În virtutea cărui articol din acest tratat comisiunea europeană dispune ca să se formeze o comisiune pentru executarea regulamentelor? Este ceva de asemenea natură în tratatul dela Berlin? Am cetit și resctit acest tratat și n'am găsit nimic nicăiri de asemenea natură.

Vedeți, dlor, care este pretențiunea. Pretențiunea este însemnată. Tratatul de Berlin, este adevărat, ne a luat dreptul de a face regulamente.

Comisiunea europeană astăzi lucrând, în virtutea acestui tratat, era chemată a face regulamente cari are să se aplice pe pământul nostru. Că aceste regulamente urmând a fi făcute de acea comisiune, ni-

meni nu se mai îndoesce că prin aceasta ni se răpesc un drept al nostru; dar cel puțin aceasta s'a esplicat prin aceea că fiind în joc interesul Europei pentru libertatea navigațiunii pe Dunăre, s'a putut combina un sistem încă dela început, astfel încât regulamentele acestea să fie făcute de toți cei interesați și să aibă o unitate și o uniformitate așa, cum se garanteze libertatea navigațiunii, care au putut să creadă unii că s'ar putea întâmpla să fie pusă în joc de către riverani, fiindcă, deși riveranii au interes și ei la libertatea navigațiunii pe Dunăre, dar ar putea să fie interese ale riveranilor în contradicțiune cu libertate absolută a navigațiunii și astfel înțelegem că puterile într'unite la acel congres să se fi ocupat din acest punct de vedere de aceea ce ar trebui să aibă dreptul de a face aceste regulamente. Ceea ce s'a și făcut. Dar să vină astăzi comisiunea europeană cu proiecte în cari s'ar stipula că ni se ia și executarea acestor regulamente, drept curat al țărilor riverane, drept suveran al țărilor riverane. Aceasta este peste puțină; este peste puțină cel puțin, ca să o primim noi. (Aplause.)

Ni s'a luat cu tratatul dela Berlin ceva. Am tăcut, fiindcă nu puteam vorbi atunci. Nu credem că ni se va lua altceva prin o nouă conferență sau prin un alt tratat, și întrebarea ar fi atunci dacă noi am consimți, căci de astădată nu se va trata fără noi, pentru noi; vom trata noi cu ceilalți și cred că în cestiuni de asemenea natură vom ști să ne apărăm drepturile noastre și nimeni nu va pute benevolmente să scrie pe o hârtie răpirea drepturilor suverane ale țerei noastre. (Aplause.)

Din acest punct de vedere, dlor, vedeți că încă dela început ecartez ori ce observațiune, ori ce discuție în privința unei cestiuni asupra căreia nu se mai poate reveni. Dar în ceea ce privește cestiunea care ne preocupă acum, eu țin guvernului, a cărui opiniune doresc să o cunosc, și țin că nu primesc propunerea Barrère, fiindcă în principul acestei propuneri sânt călcate drepturile noastre suverane, fiindcă această propunere nu este conformă cu tratatul dela Berlin, fiindcă comisiunea europeană nu poate să facă altceva, în virtutea tratatului dela Berlin, decât regulamente de navigațiune, de poliție fluvială, de supraveghiere și nimic mai mult decât atât.

Nu primesc dar această propunere, și declarațiune aceasta nu este un *non possumus* acel *non possumus* ne discutat; acel *non possumus* care vine dela o putere supra-naturală. Acest *non possumus* nu este numai al nostru, ci este și al tratatului din Berlin, și rezultă din discuțiunea acestui tratat, din discuțiunea asupra drepturilor persoanelor cari sânt însărcinate să facă regulamentele de navigațiune. Discut dreptul acesta și spun comisiunii europene cu fruntea în sus că ea nu este însărcinată de tratatul dela Berlin decât să facă regulamentul, nu să facă comisiune mixtă care să aplice pe pământul nostru acel regulament (aplaude.)

Am cetit protocoalele comisiunii europene și am vădit ce s'a țin de delegatul nostru în acea comisiune. Nu cred dar că cineva să fi avut curagiul — vorbesc de persoanele oficiale, de persoanele din guvern, — ca să se concedat ceva din drepturile noastre străinilor pe o altă cale; fiindcă am vădit din acele protocoale că delegatul guvernului nostru n'a concedat aceasta; am vădit că el, când a fost vorba de comisiunea mixtă pentru executarea regulamentului unde se introducea și un element străin, adică delegatul Austriei, l'am vădit nu numai că n'a primit această opiniune, dar n'a primit nici să discute o asemenea propunere (aplaude.)

Prin urmare, înțelegeți foarte bine că eu nu pot să mi închipesc că purtându-se astfel delegatul guvernului în comisiunea europeană, guvernul a putut, într'un mod regulat, să lucreze altfel cu puterile străine și în modul cum să ne poată angaja într'un ceva; nu cred aceasta, ar fi peste puțină să creadă cineva un astfelu de lucru. Și mai mult de cât atâta, nu cred că ar fi primit această procedură nici puterile străine în parte cu guvernul nostru, aceasta procedere de duplicitate, ca la urechiă să vor-

bească într'un fel și delegatul nostru în comisiune să vorbească într'alt fel. Nu cred că puterile europene să primească a se juca un asemenea rol pe care nu l' voiu califica.

D. ministru justiției. Făfarnic.

D. G. Vernescu. Făfarnic, dice d. ministru.

Așa dar, cred că cestiunea elaborării și aplicării regulamentului de navigațiune pe Dunăre astfel cum se propune de d. Barrère, această cestiune este întreagă și neatinsă. Dar să nu credeți dv. că merg mai departe; s'au făcut demersuri în privința comisiunii mixte sub altă față, și mă rădic și în contra acelor concesiuni, dacă concesiuni s'au putut să fie făcute; dar în privința cestiunii de principiu, că aplicarea regulamentului să se facă de o comisiune mixtă pe pământul nostru, cred că această cestiune este neatinsă și nu cred că guvernul va primi ceea ce i se cere astăzi. Chiar dacă ași face presupunerea inadmisibilă că dv. într'un moment de slăbiciune, ați țin astăzi guvernului nostru: supunete, dă aceste drepturi străinilor, cred că guvernul ar avea destulă minte și destul patriotism ca să nu facă aceasta (aplaude.)

D-lor am auzit discutându-se propunerea Barrère, și pare că unii dintre noi, dacă nu mă înșel în discuțiunea publică care a avut loc la Senat, chiar unii din miniștri ar fi avut părerea că poate să între în discuțiune primind ca punct de plecare propunerea Barrère. Ei! aceasta este o părere nefericită! Și ea ne ar duce unde nu voim noi și nici nu știm unde am ajunge. În adevăr, când am primit această propunere ca punct de plecare, am primit principiul, și care este principiul? Comisiunea mixtă cu Austria pentru executarea regulamentului; nimic mai mult, nimic mai puțin. Eată ce am primit de o cam dată când am pleca dela această propunere Barrère. Ori dacă acesta este punctul principal pe care noi nu voim să l' primim cu nici un preț, afară numai dacă vom voi să renunțăm la drepturile suverane ale acestei țări, ce discuțiune mai poate avea loc cu noi asupra acestei propuneri?

Am auzit ținându-se, că dacă puterile ar primi amendamente în această propunere, care amendamente să fie de natură a ne da și nouă în aplicarea regulamentului ceea ce ni se cuvine, propunerea ar putea să fie admisibilă. Vă spun drept, d-lor că nu cam înțeleg acest cuvânt. Ce fel? Într'un proiect unde aplicațiunea regulamentului ni se ia cu deservărire de străini, ați voi să introduceți amendamente cari să ne dea și nouă parca ce ni se cuvine în privința aplicațiunii? Apoi nouă ni se cuvine tot. Ce puteți să dați d-voastră în privința aplicării regulamentelor pe pământul nostru? Aveți oare dreptul să faceți aceasta față cu tratatul dela Berlin? Nu. Tratatul dela Berlin este aci și mai înainte de tratatul dela Berlin este dreptul nostru pe care nu ni l'a atins nimeni. Apoi cum voiți d-voastră să intrați în discuțiune asupra aplicării regulamentului? În privința acestei aplicări poate fi cineva care ar avea dreptul să ne facă parte și nouă și altei părți? Aceasta nu este admisibil, aceasta este ceva ermafrodit principiul este rău și de aceea nu putem primi această propunere.

Dlor, s'a mai țin că propunerea aceasta ar avea oare cari avantagii, și aceasta s'a țin avându-se în vedere ante proiectul austriac; ar avea avantajul în privința comisiunii europene chiar, căci această comisiune are puterile sale limitate până la 1883, și dacă s'ar primi propunerea Barrère ar lega comisiunea mixtă cu comisiunea europeană; ear' dacă nu s'ar primi, s'ar putea întâmpla ca puterile, învoindu-se pentru prelungirea comisiunii europene, gurile Dunării dela Galați în jos rămânea în mâinile unei puteri care numai bine-voitoare n'ar fi pentru navigațiunea Dunării și atunci periclităm și noi interesele noastre pe Dunăre.

Argumentul acesta nu mi se pare convingător. Dacă s'a instituit o comisiune europeană la Dunăre, aceasta nu s'a făcut ca să se garanteze interesele noastre pe Dunăre ci tocmai ca să se garanteze interesele navigațiunii pentru întreaga Europă, și nu pentru că am primit noi propunerea Barrère

în privința comisiunii mixte sau pentru că n'am primi o acele interese ale Europei s'ar sdruncina și Europa ar renunța de acum înainte la libertatea navigațiunii pe Dunăre. Nici de cum. Și dacă veți observa bine ce face propunerea Barrère, veți vedea că pentru comisiunea europeană se iau mai multe garanții spre asigurarea Europei în privința liberei navigațiunii pe Dunăre.

Așa dar, interesele cele mari la gurile Dunării ale celor-lalte puteri sânt întemeiate ca și ale noastre și poate mai presus decât ale noastre, pe libertatea navigațiunii, și prin urmare nu poate fi nici un pericol în această privință.

S'a mai țin că în propunerea Barrère nu mai există votul preponderant. Există însă ceva mai periculos decât această, există în loc de un vot preponderant în cas de paritate, există posibilitatea ca o putere care n'ar trebui să fie în comisiunea mixtă să aibă de mai multe ori două voturi; și nu numai că de mai multe ori ar avea două voturi, dar, după cum e combinată propunerea Barrère, Austria care după ante proiectul avea un vot, și acela preponderant numai în cas de paritate, ar avea acum dela început două voturi. Și în adevăr, în propunerea Barrère se țin în mod pozitiv că se va lua un delegat din comisiunea europeană după ordinea alfabetică a puterilor. După ordinea alfabetică va veni mai întâiu Alemaniam. Dar poate mi veți dice că Alemaniam nu este Austro-Ungaria și că prin urmare, aceasta nu va se țină nici vot preponderant, nici al doilea vot. Știu și eu că Alemaniam este deosebită de Austro-Ungaria și ca teritoriu și politicește; dar mai știu un lucru că cetind toate protocoalele încheiate cu ocaziunea tratării cestiunii Dunării, am vădit pe Alemaniam dispusă a lua mai mult decât ceea ce cerea Austro-Ungaria în privința influenței ei pe Dunăre.

Nu voiu se cetescu anume toate articolele cari se găsesc în protocoale; dar cine nu este convins de aceasta n'are de cât să mi spuie că nu este exact ceea ce țin eu și i voiu ceti articolele în care Alemaniam merge cu pretențiunile mai departe decât Austro-Ungaria.

Așa dar după propunerea Barrère, Austro-Ungaria va avea în epoca dântăiu a comisiunii mixte două voturi. Ce se va întâmpla însă în epoca de a doua? După ordinea alfabetică a puterilor, va veni atunci delegatul Austriei.

Așa dar eată că și în a doua perioadă Austria va avea în comisiunea mixtă două voturi. Dar aci poate mi se va răspunde că are să vie Franția și România, etc. Aceasta însă va fi târziu, și până atunci eată ce se va întâmpla: după această propunere Barrère, toate numirile funcționarilor, toate regulamentele au să fie făcute în epoca dântăiu și în cea de a doua; într'un cuvânt toate dispozițiunile au să fie luate în aceste două epoce dântăiu, încât când vor veni delegații celor alte puteri se vor găsi în față cu nise fapte împlinite.

Așa dar d-lor, înțelegeți foarte bine, propunerea Barrère nu are nici un avantaj, ci din contră, este mai rea de cât anteproiectul Austriac, și atacă în mod și mai violent tratatul dela Berlin.

Dreptul nostru ni s'ar lua prin această propunere nu numai pentru present, dar ni s'ar lua pentru totdeauna, și această comisiune mixtă ar avea să dureze până atunci până când va veni un cataclism european care să sfârșame acest tratat. (Aplause.)

Așa dar, d-lor, am dreptate să țin că propunerea Barrère este mai rea de cât anteproiectul Austriac. Ea mai are și un alt reu: în ante-proiectul Austriac era dreptul de apel și prin propunerea Barrère s'a șters acest drept.

Vedeți dar d-lor, că noi nu ne putem rătăci până acolo, în cât să ne apropiăm propunerea Barrère pentru că ar avea ceva mai bun, mai avantajos pentru noi, decât a avut ante-proiectul austriac; ea este mult mai vătămătoare dreptului nostru suveran, și de aceea trebuie să respingem această propunere care conține nise principii atât de pernicioase intereselor noastre economice, politice, naționale etc. Eată pentru ce trebuie s'o respingem. (Aplause) (Va urma.)

Varietăți.

(Comunicațiune înlesnită.) Cu începutul ordinii nouă de circulare pe liniile ferate ale statului, s'au introdus și unele schimbări, cari au intrat în vigoare dela 15 Maiu n.

Începând din amintita și se vând mai cu seamă bilete pentru dus și întors (tour și retour), cari vor avea valoare 10 zile: dela Sibiu la

	II Classă.	III Classă.
Budapesta	34.40	24.60
Brașov	11.70	8.40
Cluj	13.—	9.40
M. Văsărheiu	9.90	7.10
Oradea-mare	21.60	15.40
Sighișoara	5.—	3.60

De deosebită însemnătate sunt biletele, cari se vor da Dumineca și sâmbătoarea, în valoare de 1 singură zi, celor ce vor pleca de aci la Ocna: prețul va fi pentru Classa II. 80 cr. Classa III. 50 cr. Cu un astfel de bilet poate cineva să plece cu trenul de dimineața, ca cu cel de seara să se poată eară întoarce la Sibiu.

Biletele de dus și întors (tour și retour) privesc toate trenurile, cari transportează persoane, afară de trenurile accelerate.

De asemenea se vor pune la dispozițiune bilete de dus și întors, pentru cei ce vreau să meargă la băi, și adecă pentru următoarele stațiuni cu următoarele prețuri:

	II Classă.	III Classă.
Vâlcele (Feldioara)	11.10	7.90
Bazna (Mediaș)	3.10	2.20
Tușnad (Brașov)	12.20	8.70
Coritnița (Rozsahegy)	49.—	33.60
Lucsivna	45.50	31.20
Szliács	39.60	27.90
Parad	33.80	23.80

Aceste bilete pentru băi au valoare din 15 Maiu n. până în 15 Octomvre n. și trebuie să se rețină că se fie proveđute din partea respectivei direcțiuni a băilor cu sigilul direcțiunii băilor și cu subscrierea Direcțiunii.

Pentru copii sub 2 ani se cere un bilet întreg; un copil sub 10 ani merge pe classa II cu un bilet de baie de classa III; Copiilor cari merg pe classa III nu li se micșorează prețul călătoriei. Un om crescut și un copil sub 10 ani plătesc în classa III la olaltă un bilet pentru a II classă.

Copii până la 3 ani merg gratis. Pachete până la 25 chilograme tot asemenea merg gratis.

(Himen). Dl. Iosif Popescu inginer de mine în România și Dra Maria Nasta au celebrat în 6/18 Maiu a. c. cununile dlor aici în Sibiu.

(Camera advocaților din Sibiu) publică primirea avocatului Ioachim Fulea, domiciliat în Sebes, în lista ei.

(Mulțămিতă publică.) Pentru numerosa participare la conductul scumpului nostru decedat „Dimitre Russ major în pensiuie,” exprimăm tuturor mulțămিতă cordială.

Sibiu 16 Maiu 1882.

Trista familie.

„Jour fix” Piesă aceasta care a fost aplaudată în rëndul trecut, se va reprezenta ađi de seară în favorul „Reuniunii pentru înfrumșetarea cetății” Nobilul motiv credem că va îndemna publicul la concursul cel mai numeros.

(Sfințirea unei biserici) Ni se scrie din Bicfalău despre sfințirea bisericii de acolo următoarele: „Comuna Bicfalău ca filie la Lisnău, aparține protopresbiteratului II al Brașovului. Toată comuna constă numai din 30 familii românești și 3 — 400 familii ungurești. Până în zilele de față bieții nostri Români n'au avut nici școală, nici biserică, și

totuși și au conservat în mijlocul unei alte națiuni streine confesiunea și naționalitatea! Ear bucuria lor, cu ocaziunea sfințirii bisericii pe care au ridicat-o cu multe jertfe e nespūsă.

Sfințirea bisericii sa făcut în modul următor: După servițiul divin, P. Protopresbitu Ioan Petric ține o cuvântare, în care espune însemnătatea bisericii, datorile creștinului față cu biserică și școală; apoi însoțit de 6 cântăreți conduși de D. Colceriu, se duse sub un umbrariu verde, unde se dete un prânz public, la care luară parte mai mulți, fără deosebire de naționalitate. Interesante sunt toastele, cari se ridicară la acest prânz. Amintind aci toastul cel dintăiu al D. protopresbiter I. Petric, în onoarea Escelenției sale Miron Romanul; apoi toastul Judelui comunal în sănătatea D. protopresbiter Petric, toastul D. Protopresbiter pentru Titori, în care aduce mulțămিতă confrăților Maghiari din comuna noastră, care în semn de iubire cătră Români nostri au donat 200 fl. pentru biserică și 100 fl. pentru clopote; apoi au mai toastat d. paroch Olariu din Lisnău, lăudând concordia și blăstămând individul, care și deneagă naționalitatea și cofesiunea sa; D. Olariu își închee toastul mulțămând confrăților maghiari pentru iubirea lor, dovedită prin faptă! Întră acestea d. protopop I. Petric se depărtează, lăsând un dulce suvenir nesters în inimile Românilor din Bicfalău!

După aceea au urmat jocuri chiar în curtea bisericii, între altele nu pot să nu amintesc și meritul preotesei din Lisnău care singură a mulțămিত la prânz pe toți oaspeții fără deosebire.

În chipul acesta s'a sfințit biserică noastră din Bicfalău, biserică care are să fie scutul și fortoreața Românilor nostri din amintita comună!

(Foc.) În 8 Maiu n. a ars în Sighișoara șura unui Român în dōsul casarmei husarilor, cu grajd cu tot până la pământ.

În 9 Maiu n. în câte-va oare au ars în Lovnic (Cohalm) 68 de gazde, dintre cari la 21 de gazde au ars casele cu tot ce era într'ensele și șurile cu bucate. Dauna se đice că au fost foarte mare.

(Duele în perspectivă.) Deputatul croat D. Staresevics se đice — după cum scrie foia „Drau” — că a fost provocat la duel de mai mulți membrii tineri ai dietei unguresci, din cauza recentelor atacuri contra națiunii unguresci.

(Români din Egipt.) „Românul” primese dela d. L. Lucaci farmacist din Alexandria (Egipt), o scrisoare îndreptată în numele Românilor stabiliți în Egipt.

După această scrisoare, populația română, locuind în Alecsandria numai s'ar ridica la mai mult de 90 familii. Această numeroasă populație, neavând nici un reprezentat al României, se află supt protecțiunea diverselor consulare streine; cea mai mare parte însă stă supt legea musulmană a guvernului egiptean. Această stare de lucruri nu poate dura. Guvernul român ar trebui să înființeze numai de cât un consulat în Egipt, sau cel puțin să numească un consul onorific, care ar grupa supt singur scut atâtea familii românești.

(Un servitor credincios glumeț.) În sâmbăta trecută pre-dete un privat din Cluj servitorului său o bancnotă de 100 fl., ca se o schimbe. Servitoriul însă nu se mai întoarce acasă. Dar într'aceea vine un espres la privatul nostru și i inmanuează o epistolă de următorul cuprins: „Află bunul nostru stăpân, că eu nu pot trăi fără llișca mea; din acest motiv țin cu plăcere la mine

suta de florini, ca să-mi incerc norocul; șirurile acestea le puteți considera ca document, despre datoria cu care me sânt dator; eu voi solvi vre-odată banii cu interese cu tot dacă d-voastră nu mă veți pări la tribunal. De altmintrelea mă poți căuta în țeara canarilor. Cončetățeanul D-voastră V.”

Loc deschis *)

Epistolă deschisă.

Onoratei Doamne Anna Gall, presidentă a fondului pentru școala de fețițe în Abrud la (Abrudsat).

În Nr. 46 a „Telegrafului Roman” Domniata ai publicat mulțămিতă publică domnului Alesandru Danciu din Bucium-Cerbu, pentru că ar fi administrat capitalul adunat dela o petrecere a casinei române din Abrud în folosul școalei de fețițe de acolo. Domniata afirmă că numitul domn ar fi fost casariu societății de lectură în anul 1870, și cumcă Domniata ar fi păstrat aceea sumă, ce acum reprezintă un capital de 200 fl., ba ce este încă și mai mult cutezi a afirma, că numitul a adus aceasta la cunoștința on. Dtale.

Aceasta mulțămিতă publică cuprinde în sine nesce neadevăruri prea orzene decât se nu fie descoperit ade-vărata starea lucrului și mai cu samă pentru aceea, ca on. public se poată vedea că la cât se pot demite oame-nii în schimonosiri.

Așa dar vin on. doamnă a dechiara, cumcă Alesandru Danciu n'a fost nici odată cassariu societății de lectură din Abrud, ci în anul 1870 am fost eu. Eu am adunat acei bani și i-am elocat cu convoirea comitetului la mâna lui Alesandru Danciu, care de bună voiă a promis 25% interese pre an și mi-a manuat una obligațiune despre acest împrumut. Încă în anul trecut am trimis prin d. Nicolau Lobontiu din Abrud la mâna onor. Domnieitale acea obligațiune, și Domniata cu datul din 6 Iuliu 1881 mi-ai trimis adeverință despre primirea acestei obligațiuni a d. Al. Danciu, și care adeverință și ađi se află la mâna mea.

Cine merită mulțămিতă după părerea greșită, ce o ai? d. Al. Danciu, care și depurează datoria sa, s'au acei bărbați cari cu deci de ani se niseau a da îndemn publicului din Abrud la idea de a înființa o școală de fețițe, care nici ađi nu există? Au trecut 11 ani și cu toate că fondul de școală s'a înființat, d. Al. Danciu n'a grăbit a-și depura datoria sa la acel fond până ce nu-i s'a prezentat obligațiunea, ba a retăcut aceasta, prin urmare îi disput dreptul de a putea primi pentru aceea sumă mulțămিতă dată de Domniata cu atâtea em-fasă..

Te fac atentă on. doamnă că pre calea minciunei numai stricări poți aduce fondului școalei, și nici decum nu convine cu pozițiunea onorifică ce o cuprinđi a te folosi de atari apucături prin điaristica națională îmbrăcânduți favoriții cu meritele altora.

Este un lucru vătămătoriu și aceea că Domniata de un an de zile ai retăcut primirea obligațiunii și în câte cuitări făcute în điaristica națională până acum, nicăiri nu făcuși amintire despre acest capital, eară acum la provocarea mea făcută prin parochul din Bucium-Cerb Ioan Todeșcu. Domniata în forma aceasta schimonosită ai cuitat primirea acelei obligațiuni.

*) Pentru cele de sub rubrica aceasta Redacțiunea nu ia responsabilitatea. R.

Pre lungă care sânt cu cuviincioasa aprețiere al Dtale.

Alba-Iulia 3/15 Maiu 1882.

Rubin Patitia
advocat.

Bursa de Viena și Pesta

Din 16 Maiu n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.90	119.60
Renta de aur ung. de 4%	89.25	88.25
Renta ung. de hârtie	87.—	87.10
Împrumutul drumurilor de fer ung.	134.80	134.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	94.90	134.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	111.—	91.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	95.75	111.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	98.—	95.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	97.75	98.25
Obligațiuni urbariale temeșane	98.—	98.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	97.50	97.75
Obligațiuni urbariale transilvane	97.50	98.50
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	98.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	96.75	97.—
Sorți unguresci cu premii	119.25	119.—
Sorți de regularea Tisei	110.10	110.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.60	76.60
Datorie de stat anstr. în argint	77.40	77.50
Renta de aur austriacă	94.40	94.40
Sorți de stat dela 1860	130.75	131.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	828.—	830.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	330.—	339.—
Acțiuni de credit anstr.	344.50	344.10
London (pe polița de trei luni)	119.90	119.80
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina”	—	99.30
Argint	—	—
Galbin	5.65	5.62
Na oleon	9.51	9.51
100 marce nemțesci	58.60	58.55

Nr. 47.

[75] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii vacante de preot de a III-a clasă în comuna Dăncu-mic, cu aceasta se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Roman”.

Emolumentele sânt următoare:

1. Casă parochială cu șură și grădină;
2. 13 jugere pământ și 365 □ stângini pământ arătoriu și fenaș;
3. Dela 140 case, câte una ferdelă vechie de 16 cupe cucuruz cu cocian din care 30 ferdele sânt ale cantorului;
4. Una đe de lucru s'au 40 cr. dela toată casa;
5. Venitele stolarilor îndatinat.

Toate aceste aduc un venit anual de circiter 422 fl. v. a.

Cei ce doresc a ocupa acest post de paroch, au să și aștearnă suplicile sale instruite în sensul statutului organic și a regulamentului provisoriu congressional din 1878 pentru parochii, — la oficiul protopresbiterat al Orăștiei, în mai sus scrisul termin.

Orăștie, 4 Aprilie, 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolae Popoviciu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 139 1882.

[79] 1—1

Anunțiu.

Maria Lungu din comuna Călnic protopresbiteratul S. Sebeșului, prin sentența preaveneratului consistoriu archidiececan din 1 Aprilie 1882 Nr. 469 B. s'au despărțit de cătră pribegitul ei bărbat Nicolae Gonciu tot de aci; ceea ce în sensul §. 124 din Regulamentul pentru procedura judecătorească în cause matrimoniale se aduce la cunoștința publică.

Sebeș în 30 Aprilie 1882.

Oficiul protopres. gr. res.

Subscrisul a deschis

Cancelarie advocațială
în S. Sebeș,

ce prin aceasta se aduce la cunoștința onoratului public.

Ioachim Fulea,

[76] 3—3
advocat.